

РЕШЕНИЕ

№ 21539

гр. София, 29.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав, в публично заседание на 29.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **10872** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба от Г. Й. Т. срещу заповед № ЗД/Д-С-ЛЮ-045/25.07.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. (ДСП – Л.), с която на жалбоподателката е наредено като майка на малолетното дете П. В. П. да ползва социална услуга „работа с психолог и психолого-педагогическа подкрепа към ЦОП „Бъдеще“, [населено място]”, за срок от една година, с цел превенция на родителско отчуждение.

С жалбата се твърди, че обжалваната заповед е незаконосъобразна и необоснована. Излагат се аргументи, че детето П. В. П. е с поставена диагноза от аутистичния спектър и има специфични образователни и терапевтични потребности, които вече се удовлетворяват чрез ресурсна подкрепа, логопедична и психологична работа. Твърди се, че заповедта е издадена по настояване на бащата и не е в интерес на детето, а в негова вреда. Жалбоподателката излага доводи, че отношението на бащата към детето е грубо и неприемливо. Същият не приемал заболяването му, като това била причината П. да отказва да се вижда с баща си. Т. посочва, че вече е посещавала услугата, наредена с оспорената заповед в продължение на 8 месеца. Представя протокол № 772 от проведено на 10.02.2026 г. по гр. дело № 13562/2024 г. съдебно заседание, видно от който първи въззивен брачен състав на Софийски градски съд е определил ползване на задължителни социални услуги в ЦОП „Бъдеще“, [населено място], от родителите, самостоятелно и заедно с детето П. В. П.. С тези съображения моли заповедта да бъде отменена. Претендира разноски.

Ответникът - директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. в открито съдебно заседание чрез упълномощения процесуален представител юрк. С. оспорва жалбата като неоснователна.

Твърди, че майката се отнася изключително грубо и арогантно към социалните работници, не ги допуска до жилището, не отговаря на телефонните им обаждания и не сътрудничи на отдел „Закрила на детето“. Ответникът твърди също, че майката няма желание да съдейства за преодоляване на проблемите, свързани с осъществяване на лични контакти на П. с баща му като именно тя предварително го „обработвала“ той да не желае да се среща с баща си.

Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав, намира жалбата като подадена от надлежна страна, при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на обжалване административен акт и в законоустановения срок, за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е и основателна.

От данните по делото се установява следното:

Жалбоподателката Г. Й. Т. и В. П. П. са родители на малолетния П. В. П., [дата на раждане] От 2019 г. родителите се намират във фактическа раздяла, като детето живее при майката. До 2022 г. детето е имало регулярни срещи с баща си в изпълнение на влезли в сила привременни мерки, като през 2022 г. отношенията между родителите се влошават и срещите на бащата и детето прекъсват, причините за което са неизяснени и спорни между страните.

Административното производство е образувано по повод множество сигнали, подавани от бащата В. П., че майката ограничава контактите му с детето, по повод на което в ОЗД при ДСП-Л. има отворена работа по случая за детето П. В. П. „Съдействие, подпомагане и услуга в семейна среда“ с цел превенция на родителското отчуждение.

В хода на административното производство, съгласно протокол от 24.07.2025 г., в ОЗД при ДСП - Л. е проведена мултиинституционална среща, с участието на двамата родители,, заместник-директора на 96 СУ „Л. Т.“, главни социални работници от ОЗД към дирекциите „Социално подпомагане“ - Л. и К. село, детски психолог и вещо лице към СРС, който работи с детето, педиатъра на детето, процесуален представител на бащата, старши юриконсулт от ДСП - Л. и представител на Държавна агенция за закрила на детето. На срещата Г. Т. е отказала тя и детето да бъдат насочени към социална услуга, в резултат на което е взето решение за издаване на заповед за ползване на социална услуга от нея и малолетното дете П..

По преписката е приложен план за действие от 25.07.2025 г., в който е заложена дългосрочна цел, свързана с възстановяване на контакта на детето с бащата; отглеждане на детето в сигурна и стабилна семейна среда, осигуряваща добро качество на живот и възможност за пълноценно психическо, емоционално и социално развитие. Предвиден е срок за изпълнение на плана 12 месеца.

Издадено е направление № НП/Д-С-КС-084/19.08.2025 г. за ползване на краткосрочна социална услуга: Психологическа подкрепа и консултиране за бащата В. П., както и осигуряване на възможност за осъществяване на медиации контакти между него и малолетния П. П..

Видно от административната преписка, на 25.07.2025 г. от социалните работници е изготвен доклад-предложение за издаване на заповед за ползване на социална услуга за майката Г. Т. и малолетното ѝ дете – П. В. П.. В него е заложена цел майката да осъзнае, че поставя детето в ситуация на родителско отчуждение, както и подреждане на приоритетите и подобряването на родителските ѝ умения.

Въз основа на доклада-предложение е издадена оспорената заповед, с която на основание чл.20, ал.4, т.1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (ППЗЗДет.) е наредено майката Г. Й. Т. да ползва социална услуга „работа с психолог и психолого-педагогическа подкрепа към ЦОП „Бъдеще“, [населено място]” за срок от една година, с цел превенция на родителско отчуждение. В мотивите на заповедта е посочено, че при издаването ѝ е взет предвид социален доклад от № СЛ/Д-С-ЛЮ/750-055 от 25.07.2025 г. за необходимостта от ползване на

социална услуга с цел превенция на родителското отчуждение.

Приложен е доклад с изх. № 284/22.08.2025 г., изготвен от ЦОП „Бъдеще“, от който се установява, че социалната услуга реално не се предоставя на майката Г. Т. Посочва се, че същата не се явява на консултациите, като многократните опити за свързване с нея са неуспешни.

Заповедта е била обжалвана по административен ред, като с решение № 22-РД06-0090 от 09.09.2025 г. на директора на ДСП – С. град жалбата е била отхвърлена. Решението е съобщено на майката на 01.10.2025 г., а жалбата до съда срещу заповед № ЗД/Д-С-ЛЮ-045/25.07.2025 г. на директора на ДСП – Л. е подадена на 13.10.2025 г.

От жалбоподателката са приложени експертно решение на ТЕЛК към МБАЛ „Княгиня Клементина - София“ ЕАД от 02.12.2024 г. и експертно решение на НЕЛК от 14.04.2025 г., от които е видно, че детето П. В. П. е с диагноза генерализирано разстройство в развитието, детски аутизъм. Майката представя и удостоверение от 15.08.2025 г. на клиничен психолог Д. Д., както и уверение от 29.05.2025 г. на логопед С. Д., видно от които детето посещава клиничен психолог и логопед ежеседмично, придружавано от майка си. Същата представя и предходен план за предоставяне на социална услуга към дата 07.07.2023 г., информиране и консултиране на майката относно отглеждането на детето за срок от 3 месеца, както и служебна бележка от Фондация „Анимус“, че в изпълнение на същия план с майката са проведени общо 15 консултативни сесии. Представена е и индивидуална оценка на потребностите, изготвена от ЦОП към Фондация „Анимус“, установяваща необходимост да се работи с майката в посока излизане от позиция на жертва, подкрепа в родителството на дете със специални потребности и преодоляване на влошените отношения с бащата. Съдържа предположение, че конфликтните отношения са поради неприемане от страна на бащата на диагностицираното заболяване на детето и липсата на разбиране на специалните му нужди.

В хода на съдебното производство от страна на бащата е постъпило становище, че майката безпричинно и трайно е прекратила контактите му с детето и че системно се укрива и умишлено осуетява получаването на призовки и съобщения от органите на МВР във връзка с изпълнението на режима на лични отношения между бащата и детето.

От жалбоподателката е постъпила молба, с която представя доказателства за това, че детето посещава клиничен психолог, логопедичен кабинет, като изтъква доводи за затрудненията, които би създадо за нея и съвместното ѝ ежедневие с детето изпълнението на процесната заповед. Твърди също, че в изпълнение на предходно определена такава мярка вече е посещавала психолог в продължение на 8 месеца. Представя и служебна бележка от училището на детето, съгласно която същото не присъства целодневно в учебния процес.

С молба от жалбоподателката са представени: съдебномедицинско удостоверение от 15.09.2021 г., съдебномедицинско удостоверение от 05.07.2022 г., докладна записка от посещение на полицията от 17.09.2022 г. и документ от личната лекарка на детето от 27.03.2024 г. до ОЗД - Л., според които върху детето е осъществено насилие от страна на бащата. Представени са още и протоколи от посещение на адрес на социални служители от ОЗД - Л., протокол от разговор на служители на ОЗД Л. с психолог от Фондация „Анимус“, медицински документи за детето, молба от майката до ДСП за съдействие с цел уговаряне на детето да се срещне с баща си, както и няколко заявления и жалби от нея до председателя на ДАЗД, директора на АСП и директора на РДСП-С. град, касателно действията на социалните служители по повод изпълнението на режима на лични отношения между бащата и детето.

В хода на съдебното производство е разпитана като свидетел М. Д., водещ социален работник по случая, която твърди, че майката не сътрудничи на социалните служители, отклонява контакта с тях и отказва посещение на адреса. Свидетелката изказва категорично твърдение, че майката има

вина за отчуждението между бащата и детето, като е изградила у последното „умения по актьорско майсторство”.

В съдебно заседание в качеството си на свидетел е разпитана и В. Т., майка на жалбоподателката. Същата дава сведения относно натовареното ежедневие на Г. Т. като работеща на две места майка на дете със специални образователни потребности, а именно за това, че всеки ден на обяд жалбоподателката взема сина си от училище, защото той не можел сам да учи и да подготвя домашните си. Разказва, че с детето в училище работят трима специалисти – логопед, ресурсен учител и психолог. Отделно от това, майка му допълнително го водела и на логопед, и на психолог. Според показанията на свидетелката, детето отказвало да ходи при баща си, защото той се държал лошо с него. Твърди, че насилствените действия от страна на бащата да вземе детето, са увредили здравето му. Споделя и за конкретен случай, в който след настояване на бащата и социалните работници детето да тръгне с него, същото е изпаднало в тежка криза. Свидетелката излага доводи, че детето е аутист и поради това никой не може да го научи или накара да казва нещо, което не иска да казва.

От жалбоподателката са представени договори с ЦОП „Бъдеще“ за предоставяне на социални услуги за нея и за детето, молба за съдействие до ОЗД Л., протокол от посещение на адрес от социалните служители, както и социални доклади от ОЗД Л. от 17.07.2025 г. и 03.06.2025 г., видно от които е установена липса на активно родителско сътрудничество и свидетелстващи за това, че отношенията между родителите са обтегнати. Съгласно докладите, е проведен разговор със заместник-директора на училището на детето, според който П. е дете със СОП, умно, трудно за общуване, хипер активно, неагресивно, шумно, неконцентрирано.

При така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав, след като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорената заповед на всички основания по чл.146 от АПК по реда на чл.168, ал.1 от АПК, намира от правна страна следното:

Оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган, действал в кръга на предоставените му с чл.20, ал.4, т.1 от ППЗЗДет. правомощия.

Оспорената заповед е издадена в изискуемата от закона форма, като съдържа изискуемите от чл.59, ал.2 от АПК реквизити в това число и фактически и правни основания.

При издаване на оспорения акт не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да съставляват самостоятелно основание за отмяната му.

Заповедта обаче е постановена в противоречие с материалноправните разпоредби, което обуславя нейната незаконосъобразност.

Законът за закрила на детето урежда правата, принципите и мерките за закрила на детето, органите на държавата и общините и тяхното взаимодействие при осъществяване на дейностите по закрила на детето, както и участието на юридически лица и физически лица в такива дейности. В практиката си Върховният административен съд последователно застъпва разбирането, че закрилата на детето се основава на принципите на зачитане и уважение на личността на детето; отглеждане на детето в семейна среда; осигуряване най-добрия интерес на детето. Една от предвидените в чл.4 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет.) мерки за закрила на детето е чрез осъществяване на съдействие, подпомагане и услуги в семейна среда. Мерките за закрила в семейна среда според чл.23 от ЗЗДет. се изразяват в осигуряване на педагогическа, психологическа и правна помощ на родителите или лицата, на които са възложени родителски функции, по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата; насочване към подходящи социални услуги в общността; консултиране и съдействие по въпроси на социалното подпомагане и социалните услуги; социална работа за улесняване връзките между

децата и родителите и справяне с конфликти и кризи в отношенията.

Съгласно чл.20, ал.4, т.1 от ППЗЗДет, в случаите, при които не може да се постигне контакт или няма заявено желание от страна на родителите, попечителите, настойниците или лицата, които полагат грижи за детето, ползването на социални услуги се извършва въз основа на заповед на директора на Дирекция „Социално подпомагане" или съдебно решение.

За да се приеме, че е осъществен фактическият състав на разпоредбата на чл.20, ал.4, т.1 от ППЗЗДет, следва да е налице една от двете алтернативно посочени отрицателни предпоставки - липса на контакт с родителя/ите или липса на заявено желание от изброените лица - родители, попечители, настойници или лица, които полагат грижи за детето. От събрания по делото доказателствен материал не се установява наличието на алтернативно предвидените в нормата на чл.20, ал.4, т.1 от ППЗЗДет. предпоставки за осъществяване на фактическия ѝ състав.

За да издаде оспорената заповед, административният орган е приел, че е налице необходимост майката задължително да ползва социална услуга „работа с психолог и психолого-педагогическа подкрепа“ към ЦОП „Бъдеще“, [населено място]”, за срок от една година, с цел превенция на родителско отчуждение. Приетото от административния орган не кореспондира с установената по делото фактическа обстановка.

Съдът намира, че не са събрани доказателства за липса на контакт с майката Г. Т.. Напротив, установено е по делото, че майката се е явявала и е съдействала на социалните работници от ОЗД при ДСП – Л.. От приложените протоколи се установява, че майката Г. Т. е проявявала положително, активно, насърчаващо детето отношение да се среща с баща си и да тръгва с него в изпълнение на установения им режим на лични отношения. Видно от представените молби от майката до ДСП за съдействие, както и подадените заявления и жалби от нея до председателя на ДАЗД, директора на АСП и директора на РДСП-С. град, майката многократно е контактувала със социалните работници, съдействала им е, сама е търсила напътствията и препоръките им. Търсила е помощта им относно реакцията на детето, с оглед здравословното му състояние, спрямо баща му и нежеланието му да тръгне с него, мотивирала го е и се е опитвала да го успокои да отиде при баща си. Липсват данни майката да е възпрепятствала осъществяването на режима на лични контакти на детето П. П. с неговия баща.

Представени са и доказателства, че майката в изпълнение на предходно определена такава мярка вече е посещавала психолог в продължение на 8 месеца. Съдът намира, че същата е участвала активно в процеса на предаване на детето, показвала е готовност да сътрудничи и да се адаптира спрямо препоръките на специалистите.

В тази връзка, досежно показанията на разпитаната по делото свидетелка М. Д., водещ социален работник по случая, съдът намира за необходимо да отбележи следното:

Твърденията на св. Д., че майката не сътрудничи на социалните служители, отклонява контакта с тях и отказва посещение на адреса, съдът намира за опровергани от приложените протоколи от посещения на социалните работници в дома на жалбоподателката. Поради твърде категоричния и преждевременен извод на свидетелката за вината на майката за отчуждението между бащата и детето, изразите ѝ, че „майката е изградила у това дете актьорско майсторство“, иронизирането за детето, че „бил на 8 месеца и си спомня“, съдът намира за пристрастни, поради което не кредитира тези свидетелски показания, като годни да попълнят доказателствената съвкупност.

При изготвянето на социалния доклад, обосновал издаването на оспорената заповед не са взети предвид медицинските документи, свидетелстващи за упражнено над

детето насилие по времето, в което е било с баща си. От представените съдебномедицинско удостоверение от 15.09.2021 г., съдебномедицинско удостоверение от 05.07.2022 г., докладна записка от посещение на полицията от 17.09.2022 г. и документ от личната лекарка на детето от 27.03.2024 г. до ОЗД Л., съдът прави извод, че личните изживявания на детето по време на посещенията при баща му са станали причина за нежеланието му да се вижда с него.

Съдът не отрича необходимостта от поддържане на отношения на малолетния П. П. с баща му, за което обаче по-резонно би било да се предприемат социални мерки спрямо бащата, а не спрямо жалбоподателката, които да утежняват още повече и без това натовареното ѝ ежедневие, свързано с отглеждането на сина ѝ. След като вече спрямо Г. Т. е била приложена същата мярка, която очевидно не е дала резултат, редно е да се потърси алтернативен подход за разрешаване на проблема.

Следва да се отчете и обстоятелството, че с протоколно определение № 772/10.02.2026 г. по гр. дело № 13562/2024 г., първи въззивен брачен състав на Софийски градски съд е определил ползване на задължителни социални услуги в ЦОП „Бъдеще”, [населено място], от родителите, самостоятелно и заедно с детето П. В. П.. Ползването на посочената и определена от гражданския съд мярка е аналогична и равнозначна на наредената с оспорената заповед, потвърждаването на която би довело до дублирането ѝ.

Отчитайки това, както и направения на събраните по делото доказателства анализ, съдът счита, че наложената спрямо жалбоподателката мярка не следва да бъде прилагана, което обосновава и отмяна на заповедта, с която същата е наложена. Отделно от изложеното следва да се отчете и фактът, че със спорната социална услуга не се отчита най-добрият интерес на детето.

По изложените съображения, оспорената заповед като незаконосъобразна следва да бъде отменена.

С оглед изхода на спора, претенцията на жалбоподателката за присъждане на направените по делото разноски е основателна, поради което Агенцията за социално подпомагане следва да бъде осъдена да заплати на жалбоподателката направените от нея по делото разноски в размер на 385,11 евро, от които: 5,11 евро - внесена държавна такса, и 380 евро - договорено и платено адвокатско възнаграждение.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд - София град, второ отделение, 30-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Г. Й. Т. заповед № ЗД/Д-С-ЛЮ-045/25.07.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л..

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане да заплати на Г. Й. Т. сумата от

385,11 евро, представляваща разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: